

in via, vel in platea, vel in quibuscumque locis Parochie sua predicare, vel officiatim deferre indulgentias pro que-
bus faciendo. Sed tales & omnes, qui eis assistunt, Pres-
byter loci excommunicet, & ad removendum ipsos invocet
auxilium Brachii secularis, si necesse fuerit,

Descriptions ac definitiones, quibus quidnam rei sit
usura, innoscet, ex Augustino, Hieronymo, Ambro-
sio, & ex Concilio Agathensi collegit Gratianus, 15.
q. 3. per totam. Sufficiat ita Augustini in Psalm. 36.
concion. 3. ad ea verba: Tota die miseretur. Si (inquit)
faneraveris homini, id est muluam pecuniam tuam dederis,
a quo aliquid plus quam dedisti, expectas accipere,
non pecuniam solam, sed aliquid plus quam dedisti, sive
illud iriticum sit, sive vinum, sive olearum, sive qualibet
alind, si plus quam dedisti, expectas accipere, fanerarer-
es, & in hoc improbadus. Idemque docet nullam esse
acceptabilem Deo penitentiam, nisi alienum restituatur,
quatenus possibilis est, epist. 54. ad Macedonium: Sires
aliena, propter quam peccatum est, cum reddi posse, non
redditur, non agitur penitentia, sed fingitur. Si autem
veraciter agitur, non remittitur peccatum, nisi restitu-
tur ablatum; sed, ut dixi, cum refutu potest. Plerumque
enim qui auferit, amittit, sive alios patiendo malos,
sive ipse male vivendo, nec aliud habet unde restituat.
Huic certe non possumus dicere, redde quod abstulisti,
nisi cum habere credimus & negare. Quod autem ait
praecedens canon: Nullus Sacerdos oblationes manife-
storum usuriariorum recipiat, hoc ipsum sacrae Pagine con-
firmant, Prog. 15. V. 8. Uticima impiorum abominabiles
Domino, & Ecclesiastici. 34. Dona iniquorum non probat
Altissimus, nec respicit in oblationes iniquorum: nec in
multitudine sacrificiorum propitiabitur peccatis: Qui offert
sacrificium ex substantia pauperum, quasi qui ultimat si-
lum in conceptu patris sui. Porro memorata adversus
usurarios constitutio Lugdunensis Concilii II. sub Ge-
orgio X. habetur integra sub tit. de usuris in 5.

8. Can. XVIII. Quia nonnulli in diversis partibus no-
stre diocesis falsas seu adulterinas monetas cudent, &
cudi faciunt, propter quod respublica leditur, & dama-
plurima subjectis nostris & tuis Provocant iniquum: Un-
de in hac nostra Synodo statuimus, & sub pena excom-
municationis præcipimus, ut ubicumque tales falsarii re-
peri fuerint, tam ipsi falsarii, quam receptores eorum-
dem, cuiuscumque sint status, vel gradus aut dignitatis,
per plebanos locorum moneantur, ut a talibus proscriptis
distant & indilat. Ipsique qui in suis districtibus eisdem
falsariis recipiunt, & tuerint, eos falsarii removant
nullatenus reversuros; Alioqui ipsi falsarii & eorum
receptores, quos post triduum ab hismodi monitione
numerandum, in his scriptis excommunicamus, atque ex-
communicati publice nuncientur. Et celari in locis, ubi
taia committuntur, quamdui falsarii ibi steterint, præci-
pimus a divinis.

Carolus Magnus lib. 4. Capitularium sic edict cap. 33.
De falsa moneta jubemus, ut quicunque eam percussile
comprobatus fuerit, manus ei amputetur. Et qui in hoc
consentit, si liber est, sexaginta solidi componat; si servus
est, sexaginta iiii accipiat. Allegatur ab Ivone Carno-
teni parte 16. cap. 278. Clerico tamen non licet hanc
penam amputationis manus prosequi. Ideo Con-
cilium Colonense non alias, quam canonicas penas his
falsariis infligit.

9. Ex hujusce Concilii can. 6. & Bajocensis Synodi,
qua circa eadem tempora obtigit can. 56. sic decernente:
Sacerdotes frequenter prohibeant laicos, ne testame-
nta sua faciant sine presentia Sacerdotis nisi in necessitate,
necnon ex c. cum esset, de testam. ubi Alexander
Papa III. vetat rescindi testamento praetextu defectus so-
lemnitatem juris, si modo accesserit proprii Sacerdotis,
& duorum triumve testium idoneorum presentia, istud
colligitur, per ea tempora consuetudinem invaluisse, ut
testamenta nulla rata haberentur, qua Sacerdotis pra-
sentia minime fulcirentur; cujus ideo requirebatur con-
ciliu, ut provideret circa alieni damni reparationem,
aliasque, five pias ad peccatorum redemtionem, five
necessarias ad ipsius testitoris aeternam salutem disposi-
tiones. Simile parites de Sacerdotis presentia sciscitur
a Concilio Avenionensi anni 1326. can. 20. & in altero
Avenionensi anni 1337. can. 24. & in Vauriensi anni
1368. can. 62. Quod ipsum quoque statutum est de
presentia Rectoris & Capellani, dum testamenta confi-
ciuntur, in Arelatensi Synodo anni 1334. can. 21. ante
prefata Concilia, idque tanta severitate, ut Notario
indicatur excommunicatione ipso statim facta incurrienda;
ipse vero testator Ecclesiastica privetur sepulchra, verum
id jus, quod duobus fere facultis, diversisque locis in-
valuerat, sensim in desuetudinem abiit.

C O N C I L I U M G E N E R A L E V I E N N E N S E

Ann. 1311.

1. Jerosolymis versabantur Milites votis astridi religio-
sis, qui cum prope templum ades haberent, Templarii dicti sunt. Horum erat Christiana ditionis fines
tuerti, latrocinia & incursiones Infidelium Christianos
infestantum armis suis inhibere. Quo in munere laudabile
initio navarunt operam. Verum innumeris opibus
aucti, moribusque in deteriora mutatis, eo tandem ne-
quitia prolapsi sunt, ut occulta cum Saracenis & Turcis
fodera & conspirationes inirent, seque omni generi im-
pietatis in Christum crucifixum, quem in suis arcanis &
execrandis caelibus pernegabant, consuepsant & concubitus
contaminarent; omnibus nefanda libidinis fla-
gitis se mutuo polluerent. Hac alia infanda sce-
lera comprobata fuere innumeris per diversas provincias
editis processibus & inquisitionibus ex mandato Summi
Pontificis pariterque Regum aliorumque in propriae
ditionibus secularium Principum, necnon Episcoporum,
fidei Inquisitorum, & secularium Magistrorum toto
passim Orbe Christiano, quibus accessit innumerorum
reorum aperta confessio. Iltiusmodi flagitiorum convi-
tiones postquam sedulo Synodus ecumenica trecentorum
& amplius Episcoporum, qui undequaque Viennam Al-
lobrogum, ad flumen Rhodanum conditam confluerant,
exploravit, praesentibus & inspectantibus Principum ora-
toribus, eas plane perpicuas, veras & adeo certas judi-
cavit, ut cumulate sufficerent ad tanti, perque omnes
Christianas plagas propagati Ordinis damnationem &
extinctionem: ut mihi delitate videantur protusque des-
pere, qui post tantum tamque universale judicium, il-
lorum Militum patronum sufficere non verentur; ipsiusque Concilium vel profugissimi sceleris, vel bel-
luinæ soliditatis incutare. Non sum usque adeo impe-
ritus, ut in caussis facti a divina Scriptura minime af-
fetti contendere auctor, Ecclesiam ipsam errare aut deci-
pere, aut istiusmodi decreta, quibus tamen omnes
subjici & obtemperare necesse est, divinam ad fidem perti-
nere. Verumtanem rem istam vel folis humanis rationibus
executi, (ut venerationem & observantiam seponam,
qua factis occumencis & a summo Pontifice pro-
batis Synodis debetur) quis credit contigisse, ut tanta
& ex tot diffisus provinciis convocata Præsum, Prince-
pium, Legatorum, atque insignium Doctorum multitudi-
no, quorum haud exigua pars etiam sanguine vel affinitate
plerique illius Ordinis militibus conjuncta erat, in
tam immane flagitium unanimi alieni conspiraverit, at-
que adeo in tanti momenti causa, in qua de potentissi-
mi & seculari nobilitate illustrissimi Ordinis Orbe uni-
verso propagati non modo abolitione, sed etiam atrocissima
damnatione supplicioque agebatur? Ideo gravi-
censura digna est Trithemii in suo Hirsaugensi Chronico,
aliquorum nonnullorum temeritas, qui Templarios
afftere aut sunt falsi criminibus circumventos atque
oppresos fuisse. Cumque necesse esset tam exitialem pe-
stem extingui, summi momenti & discernimis foret
plerique illius Ordinis militibus conjuncta erat, in
tam immane flagitium unanimi alieni conspiraverit, at-
que adeo in tanti momenti causa, in qua de potentissi-
mi & seculari nobilitate illustrissimi Ordinis Orbe uni-
verso propagati non modo abolitione, sed etiam atrocissima
damnatione supplicioque agebatur? Ideo gravi-
censura digna est Trithemii in suo Hirsaugensi Chronico,
aliquorum nonnullorum temeritas, qui Templarios
afftere aut sunt falsi criminibus circumventos atque
oppresos fuisse. Cumque necesse esset tam exitialem pe-
stem extingui, summi momenti & discernimis foret
plerique illius Ordinis militibus conjuncta erat, in
tam immane flagitium unanimi alieni conspiraverit, at-
que adeo in tanti momenti causa, in qua de potentissi-
mi & seculari nobilitate illustrissimi Ordinis Orbe uni-
verso propagati non modo abolitione, sed etiam atrocissima
damnatione supplicioque agebatur? Ideo gravi-
censura digna est Trithemii in suo Hirsaugensi Chronico,
aliquorum nonnullorum temeritas, qui Templarios
afftere aut sunt falsi criminibus circumventos atque
oppresos fuisse. Cumque necesse esset tam exitialem pe-
stem extingui, summi momenti & discernimis foret
plerique illius Ordinis militibus conjuncta erat, in
tam immane flagitium unanimi alieni conspiraverit, at-
que adeo in tanti momenti causa, in qua de potentissi-
mi & seculari nobilitate illustrissimi Ordinis Orbe uni-
verso propagati non modo abolitione, sed etiam atrocissima
damnatione supplicioque agebatur? Ideo gravi-

constitutum: Diocesani locorum in non exemptis sua; in
omni luxuria genere se contaminarent. Conformes Se-
ctari illi miti esse videntur veteribus Massalianis, qui
etiam Euchite ac Enthufasta dicebantur, quorum Epiphanius & Theodoritus meminere. Hi enim Theodorito
attestate, nullam feri vim Sacramentis Ecclesia virtu-
tumque exercitationibus, maximam vero sis illis fanaticis
orationibus adjudicabant: fidenterque, ut prodit
Epiphanius, fedit promiscuorum concubituum indul-
gere soliti erant.

3. Has ut evellet nequitiarum propagines Clemens
V. Synodum ecumenicam Vienna in Gallia collegit
anno supra millesimum trecentesimo undecimo, regnante
apud Francos Philippo, cui Pulci cognomen indi-
tum. Hic damnata sunt impurissima Begardorum & Be-
guinarum secta, simulque Fraticellorum seu Dulcinista-
rum, cuius auctor Dulcinus pellicem a se impregnata,
cui nomen Margarita, de Spiritu Sancto conce-
pisse asseverabat. Iti pariter promiscuus concubitus in
abditis locis exercabant: & visionem Dei beatificam post
ultimum judicium differri praedicabant. Damnati quoque
hic fuere Petri Joannis errores, negantis rationalem
animam qua rationalis est, formam esse corporis huma-
ni: præterea gratiam ullam aut virtutes Baptismo infundi:
atque afferentes Christi viventis latus fuisse lancea
perforatum, nec ullam fidem habendam contraria quam
Joannes Evangelista prodit assertioni. Habentur hac in
Clement. ad nostrum, de heret. Templariorum, insuper
Ordo hic aboletur, eorumque opes Hospitalis Sancti
Joannis Militibus addicuntur.

4. Circa usuras istuc etiam statuitur, illum qui perti-
naciter affirmaret, usuram non esse peccatum, esse ab hereticis
pravitatis Inquistoribus procedendum. Communitates
autem, & Officiales, qui statuere in favorem usurarum,
aut judicare presumperint, aut qui talia edita statuta
de libris vel tabulis publicis non oblitteraverint, excom-
municatione strinxerint: Clement. ex gravis, de utr. Hic
advertisit Principes & Magistrorum, qua ratione Dei Ju-
dicium evadere poterunt, qui Iudeis sibi subditis indul-
gent aperte Christianarum familiarium expoliationem,
quo pinguios sibi lucentur a Iudeis penitentes,
sed potius ab infelicitibus ipsi Christianis, quorum ideo
permittitur per Iudeos devoratio, ut ex horum pernicio-
se ex viis possint ipsi Iudei impostas sibi contributiones
exfolvere. Id vero ea magis attendendum, quod usura-
rum prohibitionem divini juris esse constat, cui nec ipsa
possit Ecclesia derogare. Neque ambigendum, post
Iudei factam a Deo reprobationem, non modo non li-
cere Iudeis expoliare Christianos, qui soli populus Dei
sunt, sed neque ullos Paganos ac Infideles. Ex quo enim
Iudeos reprobat Deus, simili etiam omnia privilegia
volunt aboluta, quæ iisdem tamquam populo sibi speciatim
accepto & dilecto contulerat. Quia vero de Iudeis in-
cidit differenda occasio ex usuris, quas exercet, hoc
sciendum, prodidit anno 1542. Martii 21. Pauli Pa-
pertii Constitutionem, qua incipit Capienes, qua sta-
turuit, Iudeos ad fidem converto remanere quidem in-
dispensabiliter obligatos ad usuras, quas ex cognitis cer-
tisque personis exegerunt, restituendas: sed quod spectat
ad eas, quæ vel ob personarum incertitudinem, vel ob
justum aliquod impedimentum pauperibus essent per-
sonvende, aut ad pias quacunque causas destinande, de-
clarat Summus Pontifex se ab his dispensare, ut possint
Iudei converti sibi ipsi retinere. Hoc idem verbis fere
eisdem sanxerat Concilium Basileense sess. 9.

5. De revocata beneficii cuicunque resignatione sic
ordinavit Concilium Viennense: Cum illius & variatio
in personis Ecclesiasticis maxime sint vitanda, praesenti
confititione Iancimus, ut si quis ad cedendum Pontifica-
li, aut alii cuilibet dignitati, vel officio, aut beneficio,
procuratorem sponte ac libere confituerit, & ipsum igno-
rantem postmodum duxerit quomodolibet revocandum: te-
neat cesso facta per eum, antequam ad ipsius, vel illius
in cuius manibus cesso fuerat facienda, notitiam revoca-
tio hismodi sit deducta: nisi forte per ipsos aut alios
medioties factum fuerit, quo minus ad eos vel eorum alter-
num ante cessionem poruerit revocatio pervenisse. Cle-
ment. de jure patron. c. plures.

6. In novi beneficii provisione, quæ fit coram Papa
ejusve Legato, Concilium requirit, ut aliorum benefi-
ciorum mentio fiat, quæ providendum possidet. Secus tam-
en in provisione, quæ fit ab ordinario, aliove colla-
tore. Clement. eti, de offic. Ordin. Ratio est, quia Pa-
pa & Legatus incognitis conferunt, Ordinatii vero sibi
notis personis, ut non sit necesse novam illis notitiam
de beneficiis inculcare, aut significari.

7. Quia Regulares Prelati, Prioratus, Ecclesiastis, Ad-
ministrations, aut quevis alia beneficia ad eorum dis-
positionem spectantia cum vacante, interdum committere ne-
gligunt, vel conferre intra tempus in Lateranensi Concilio
Cabassuti, Notitia Ecclesiastica.

10. Quamvis nulla & irrita sit impetratio alicuius be-
neficii a Summo Pontifice, vel eius Legato, si im-
petrus alia quacunque possidet beneficia, non expressiter,
ut consiliarios, & factores procedere, atque inter suos
subditos quicunque eius dicere, dummodo petierint li-
centiam a Diocesanis locorum ita procedendi, quamvis ab
iisdem non obtinuerint. Clement. de foro compet-
cap. unico. Simile quid decernitur de profectis Religio-
nis, ut possint strixiorem ingredi religionem, petita
prius, quamvis non obtenta Prælati sui licentia, c. licet
quibusdam, de regularibus.

11. Eodem isto Concilio statutum est, ut Prædicatores
& Minoris libere speliant, qui apud ipsos sepulchrum
elegerint. De funeralibus tamen, & quibuscumque ob-
ventionibus, & relictis, etiam de quibus alias non de-
beretur Canonica, quartam jubet solvi Ecclesia Paro-
chiali, Clement. de sepulcr. part. de Bonifacio.

12. De Patronis sic provide statutum idem Concilium:
Plures ab uno ex Patronis Ecclesia relikti heredes, vocem
minus dumtaxat habeant in presentatione Rectoris, (quod
idem est ac succedit quod jus Patronatus in stirpes)
deinde subjungit: Et ut facilius provideatur Ecclesia;
non inconveniens reputamus, patronos ipsos inter se posse
libere convenire de rectore ab eis alteris vicibus presen-
tando. Quibus etiam ex eadem causa permittimus ut plures
ad vacantes Ecclesias possint eo modo presentare per-
sonas, quod una ex eis eligi per Episcopum valeat, & ad-
mitti. Clement. de jure patron. c. plures.

13. Ejusdem sancti Concilii Decreto, scienter con-
trahens matrimonium in gradu consanguinitatis, vel af-
finitatis, vel cum Moniali, excommunicatus est ipso ju-
re, & publicari debet atque vitari. Idemque in professo
& professa, vel constituto in factis, Clem. de consan-
tia & affini.

14. Constituit præterea, ut in Scholis Romane Cu-
rie, & Parisiensi, & Oxoniensi, Bononiensi, & Salam-
anticensi, sint competenter stipendiati Professores, qui
Linguam Hebraicam, & Arabicam, & Chaldaicam do-
ceant, duo scilicet pro qualibet Lingua. Clement. de
Magistris, cap. 1.

15. Religiosi qui Clericis aut Laicis Sacramentum Ex-
treme Unctionis vel Eucharistie ministriantur, Matrimoniae
solemnizare, non habita super his Parochialis Presbyteri
licentia speciali: aut qui excommunicato a canone, pre-
terquam in casibus a jure expressis, vel per privilegia Se-
dis Apostolice concessis eisdem, vel a sententiis per statuta